

DOI: <http://doi.org/10.32750/2024-0117>

УДК 336:339.9

JEL Classification: F23, F62, G34

Лойко Валерія Вікторівна

д.е.н., професор, професор кафедри міжнародної економіки
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0003-3248-1585
e-mail: v.loiko@kubg.edu.ua

Бондарчук Володимир Ігорович

здобувач освіти ОПШ «Міжнародна економіка»
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Київ, Україна
ORCID ID: 0009-0008-5656-6521
e-mail: vibondarchuk.feu23m@kubg.edu.ua

АНАЛІЗ ТЕНДЕНЦІЙ ОПЕРАЦІЙ ЗЛИТТЯ ТА ПОГЛИНАННЯ КОМПАНІЙ У МІЖНАРОДНОМУ БІЗНЕСІ ЗА ОБСЯГАМИ ВАРТОСТІ УГОД

Анотація. Стаття присвячена дослідженню питання аналізу сучасних тенденцій злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі за обсягами угод. Виявлено тенденцію зростання кількості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі: з період 1985–2023 рр. кількість угод зросло у 13 разів і досягло у 2023 р. 40 тис. угод. Спостерігається загальна тенденція до зростання вартості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі, проте загальна вартість всіх угод злиття та поглинання кожного року різна. Визначені точки екстремуму: мінімальні та максимальні значення вартості угод за період 2003–2023 рр. Мінімальна загальна вартість угод злиття та поглинання у міжнародному бізнесі за період 2003–2023 рр. наступна: перший мінімум у 2003 р. — 1411 млрд. долл. США, другий мінімум у 2009 р. — 2187 млрд. долл. США, третій мінімум у 2023 р. — 2495 млрд. долл. США. Максимальна загальна вартість угод злиття та поглинання у міжнародному бізнесі за період 2003–2023 рр. наступна: перший максимум у 2007 р. — 4920 млрд. долл. США, другий максимум у 2015 р. — 4779 млрд. долл. США, третій максимум у 2021 р. — 5236 млрд. долл. США. Аналіз динаміки кількості угод злиття і поглинань компаній у міжнародному бізнесі вартістю до 1 млрд долл. США показав загальну тенденцію до зростання, проте, починаючи з 2021 р. кількість таких угод зменшилась. За результатами проведеного аналізу визначено наступні тенденції: зростання середньої вартості угоди злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2023 рр. до 3,9 млрд долл. США у 2023 р. та зниження середньої вартості угоди злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю до 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2023 рр. до 24 млн. долл. США у 2023 р. Виявлено тенденцію зростання вартості кожної угоди вартістю більше 1 млрд долл. США, що склало у 2022 р. 61,7 % від вартості всіх угод злиття і поглинання компаній на міжнародному ринку.

Ключові слова: міжнародна економіка; операції злиття та поглинання; міжнародні компанії; тенденції змін; вартість угод.

ВСТУП

Постановка проблеми. Процеси злиття та поглинання компаній займають ключову ланку у міжнародній конкурентній боротьбі. Об'єднання компаній із збереженням виду діяльності робить їх більш потужними в умовах жорсткої конкуренції. Поглинання компаній із подальшим їх закриттям або зміною профілю діяльності дозволяє більш сильним гравцям міжнародного ринку послаблювати конкурентне середовище за видами діяльності і зміщувати акценти конкурентної боротьби. Аналіз тенденцій здійснення операцій злиття та поглинання на компаній у міжнародному бізнесі у більш тривалий період часу надає можливість формування загальних тенденцій та закономірностей як у період економічного зростання так і у період кризових ситуацій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженню різних аспектів процесів злиття та поглинання компаній на міжнародному ринку присвячені праці наступних науковців. Дослідженню особливостей операцій злиття та поглинання, зокрема, виникненню синергетичного ефекту внаслідок цих операцій на міжнародному ринку присвячена стаття Птащенко О. В. [1]. Сучасні тенденції, форми та способи операцій злиття та поглинання у міжнародному бізнесі розглянуто у статті Кравчука В. О. [2]. Результати аналізу та основні тенденції глобальних угод М&А та злиття і поглинання у секторі технологій медіа та телекомунікацій представлені у статті Середи О. О. [3]. Тенденції процесів злиття та поглинання у страховому бізнесі розглянуті у статті Лазневої І. О. [4]. Стратегія операцій злиття та поглинання як альтернатива зростання фармацевтичних компаній у короткостроковому періоді розглянута у статті Страпчук С. І. [5]. Питання регулювання та контролю за операціями злиття та поглинання суб'єктів господарювання висвітлено у статті Швидкої Т. [6]. Галузевий аналіз сучасних тенденцій світових процесів злиття та поглинання висвітлений у статті Подолян Ю. О., Лазневої І. О. [7]. Класифікація угод зі злиття та поглинання компаній в сучасній економіці запропонована у статті Табахарнюка М. О. [8]. Детермінанти інвестиційної сфери через операції злиття та поглинання в контексті сучасної економіки обґрунтовані у статті Казак О., Обелець Т. [9]. Аналіз тенденцій світового ринку злиття і поглинання з характеристикою хвиль угод М&А наведений у статті Іванова А. [10].

Зважаючи на праці науковців з різних аспектів дослідження операцій злиття та поглинання на світовому ринку і в галузевому розрізі, залишається недостатньо дослідженими питання сучасних тенденцій операцій злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі з точки зору обсягів вартості угод, чому ця стаття і присвячена.

Мета статті. Проаналізувати сучасні тенденції операцій злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі за вартістю угод.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

З метою виявлення сучасних тенденцій злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі за допомогою програмного забезпечення Microsoft Power BI проведений аналіз кількості угод та їхньої вартості за статистичними даними «Інституту злиття, поглинань та альянсів» (ІМАО) [11]. Аналіз динаміки кількості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі за період 1985–2023 рр. показав значне зростання кількості угод у 13 разів з 3,0 тис. у 1985 р. до 40 тис. у 2023 р. (рис. 1).

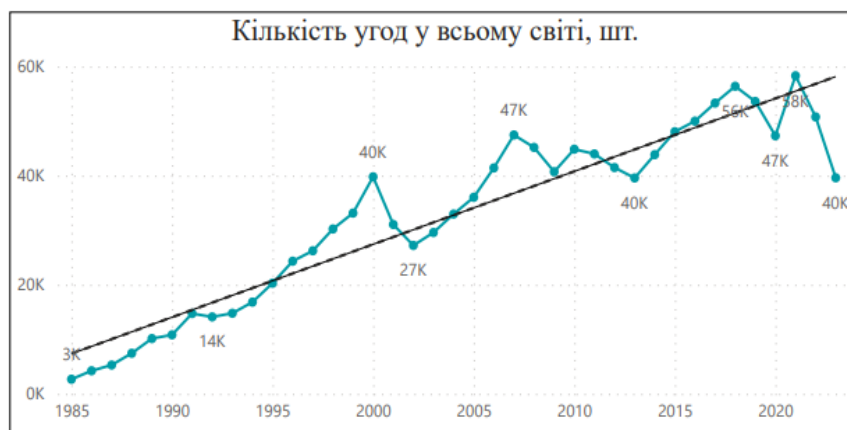

Рис. 1. Динаміка загальної кількості угод злиття та поглинання в світі за період 1985–2023 рр.

Джерело: складено авторами за даними [11]

Аналіз динаміки кількості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі за період 2003–2023 рр. показав тенденцію до зростання проте у різні роки кількість таких угод є різною (рис. 2).

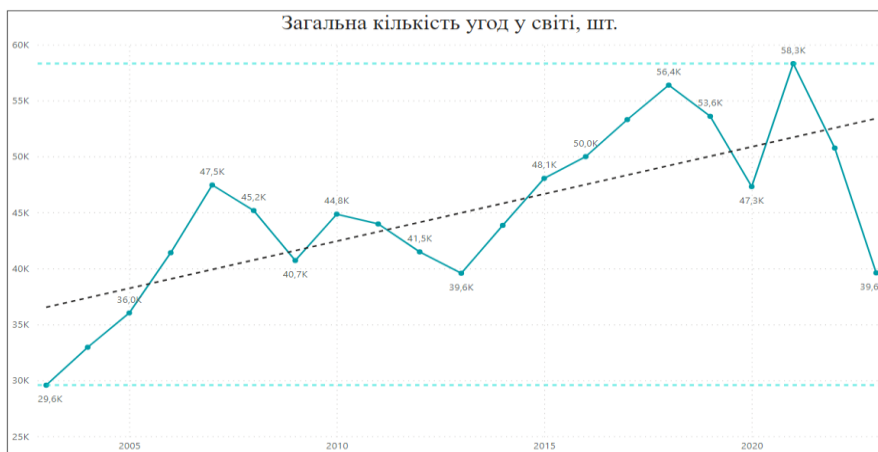

Рис. 2. Динаміка загальної кількості угод злиття та поглинання в світі за період 2003–2023 рр.

Джерело: складено авторами за даними [11]

У часовому періоді 2003–2023 рр. спостерігається 4 точки максимуму та 4 точки мінімуму. За часовим рядом перший максимум був досягнутий у 2007 р. — 47,5 тис. угод, другий у 2010 р. — 44,8 тис. угод, третій у 2018 р. — 56,4 тис. угод, четвертий (найбільше значення) досягнутий у 2021 р. — 58,3 тис. угод. Перший мінімум за період 2003–2023 рр. спостерігався у 2003 р. — 29,6 тис. угод, другий мінімум у 2009 р. — 40,7 тис. угод, третій мінімум у 2013 р. — 39,6 тис. угод, четвертий мінімум спостерігався у 2020 р. — 47,3 тис. угод. Нерівномірність кількості угод за роками свідчить про те, що багато різних чинників впливають на операції злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі.

Аналіз динаміки операцій злиття та поглинання у вартісному вимірі за період 1985–2023 рр. показав загальну тенденцію до зростання вартості угод, проте сумарна вартість угод у міжнародному бізнесі за кожним окремим роком є різною (рис. 3).

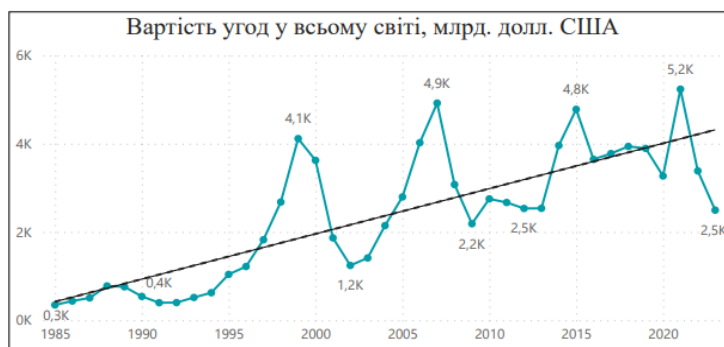

Рис. 3. Динаміка вартості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі за період 1985–2023 рр., млрд. долл. США

Джерело: складено авторами за даними [11]

У часовому періоді 2003–2023 рр. динаміки вартості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі спостерігається три точки максимуму та три точки мінімуму (рис. 4).

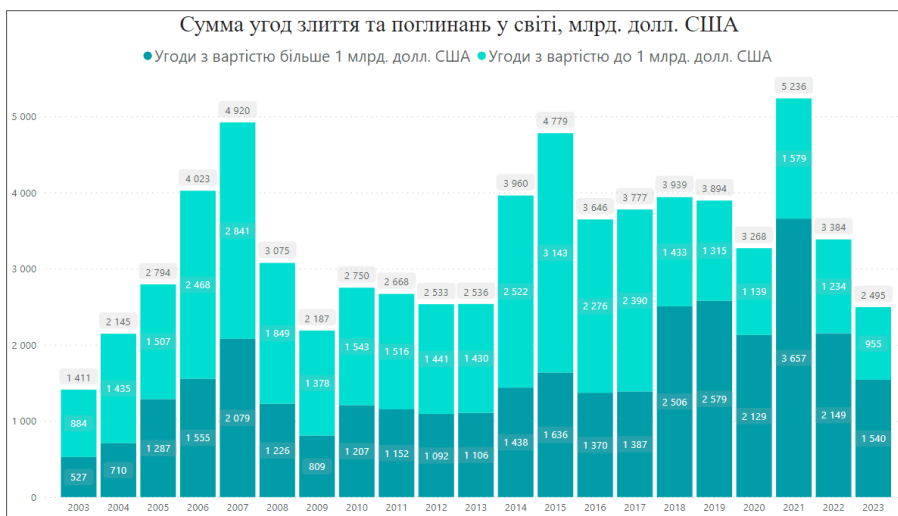

Рис. 4. Динаміка структури вартості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі за період 2003-2023 рр., млрд. долл. США
Джерело: складено авторами за даними [11]

Максимальна вартість угод злиття і поглинання компаній у міжнародному бізнесі спостерігалась у наступні роки: перший максимум у 2007 р. — 4920 млрд. долл. США, другий максимум у 2015 р. — 4779 млрд. долл. США, третій максимум у 2021 р. — 5236 млрд. долл. США. У 2021 р. був досягнутий максимальний обсяг вартості угод злиття та поглинань компаній у міжнародному бізнесі. Мінімальна вартість злиття і поглинань компаній у міжнародному бізнесі спостерігалась у наступні роки: перший мінімум у 2003 р. — 1411 млрд. долл. США, другий мінімум у 2009 р. — 2187 млрд. долл. США, третій мінімум у 2023 р. — 2495 млрд. долл. США.

За структурою вартість угод злиття і поглинання компаній у міжнародному бізнесі до 1 млрд долл. США мала тенденцію до зменшення, починаючи з 2018 р. Аналіз динаміки кількості угод злиття і поглинань компаній у міжнародному бізнесі вартістю до 1 млрд долл. США показав загальну тенденцію до зростання, проте, починаючи з 2021 р. кількість таких угод зменшилась (рис. 5).

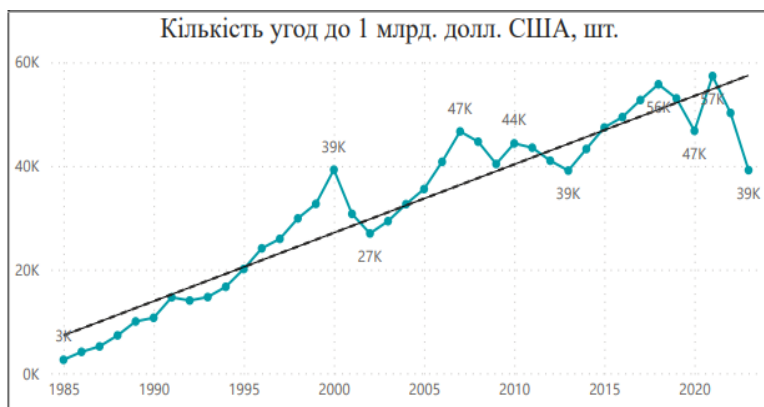

Рис. 5. Динаміка кількості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю до 1 млрд долл. США за період 1985–2023 рр., угод
Джерело: складено авторами за даними [11]

Аналіз динаміки кількості угод злиття і поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США також показав аналогічну картину: загальна тенденція до зростання і зменшення кількості таких угод, починаючи з 2021 р. значне зменшення (рис. 6).

Рис. 6. Динаміка кількості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США за період 1985–2023 рр., угод
Джерело: складено авторами за даними [11]

Аналіз динаміки загальної вартості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю до 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2023 рр. показав загальну тенденцію до зростання вартості таких угод, проте, починаючи з 2018 р. вартість цих угод почала знижуватися (рис. 7).

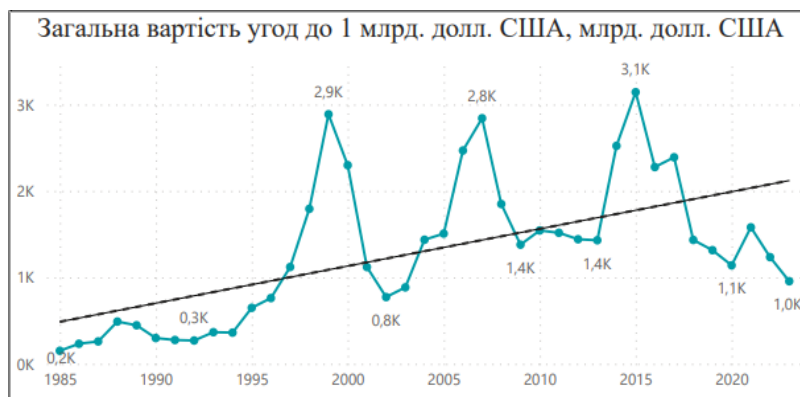

Рис. 7. Динаміка загальної вартості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю до 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2023 рр., угод
Джерело: складено авторами за даними [11]

Аналіз динаміки загальної вартості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2022 рр. також показав загальну тенденцію до зростання вартості таких угод, проте зниження вартості таких угод відбулось тільки у 2021 р. та 2022 р. (рис. 8).

Рис. 8. Динаміка загальної вартості угод злиття та поглинань компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2023 рр., угод
Джерело: складено авторами за даними [11]

Аналіз динаміки середньої вартості однієї угоди злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю до 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2023 рр. показав загальну тенденцію до зниження (рис. 9).

Рис. 9. Динаміка середньої вартості угоди злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю до 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2023 рр., угод
Джерело: складено авторами за даними [11]

Аналіз динаміки середньої вартості однієї угоди злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2023 рр. показав загальну тенденцію до зростання (рис. 10).

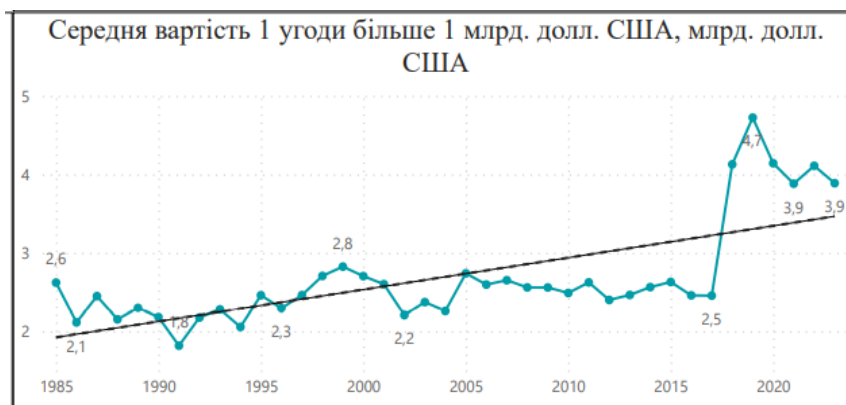

Рис. 10. Динаміка середньої вартості угоди злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2023 рр., угод
 Джерело: складено авторами за даними [11]

Аналіз динаміки питомої ваги угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2022 рр. показав, що питома вага кількості таких угод склала у 2023 р. 1,0% (рис. 10), а питома вага вартості таких угод у 2023 р. склала 61,7 % (рис. 11).

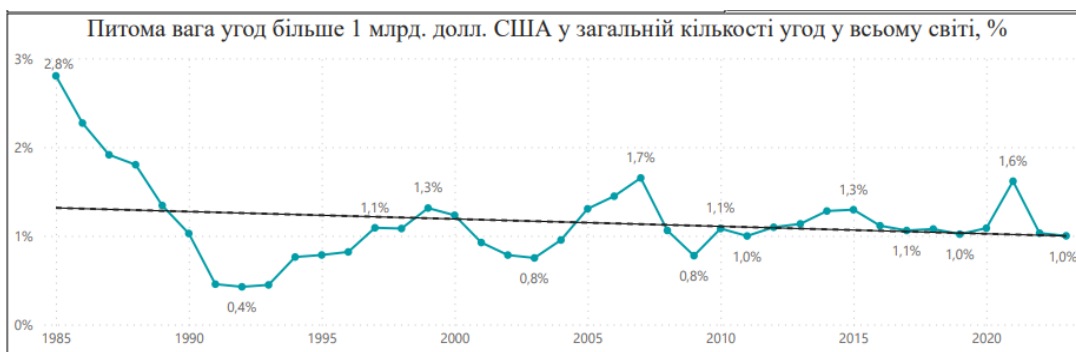

Рис. 10. Динаміка питомої ваги угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США кожна у загальній кількості угод в світі за період 1985–2023 рр., угод
 Джерело: складено авторами за даними [11]

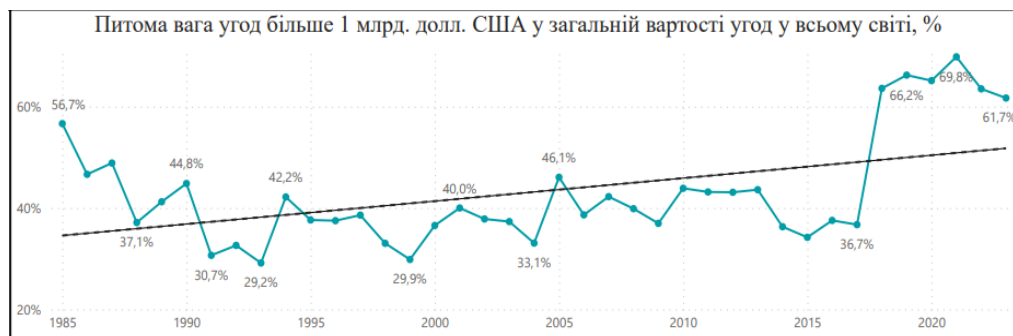

Рис. 11. Динаміка питомої ваги угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США кожна у загальній вартості угод в світі за період 1985–2023 рр., угод
 Джерело: складено авторами за даними [11]

За аналізом динаміки питомої ваги угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США кожна у загальній кількості угод в світі за період 1985–2022 рр. спостерігається тенденція зменшення кількості таких угод, проте за цей же період часу спостерігається тенденція зростання вартості таких угод.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

За досліджений період часу 1985–2023 рр. виявлені наступні тенденції динаміки кількості та вартості операцій злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі.

Позитивна динаміка зростання загальної кількості угод злиття та поглинання в світі за період 1985–2023 рр. із зменшенням таких угод у 2021–2023 рр.

Позитивна динаміка зростання вартості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі за період 1985–2023 рр. зі зниженням у 2021–2023 рр.

Зменшення кількості угод злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США кожна у загальній кількості угод в світі за період 1985–2023 рр., проте значне зростання вартості кожної такої угоди, що склало у 2022 р. 61.7 % від вартості всіх угод злиття і поглинання компаній на міжнародному ринку.

Зниження середньої вартості угоди злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю до 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2023 рр. до 24 млн. долл. США у 2023 р.

Зростання середньої вартості угоди злиття та поглинання компаній у міжнародному бізнесі вартістю більше 1 млрд долл. США кожна за період 1985–2023 рр. до 3,9 млрд долл. США у 2023 р.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Птащенко О.В. Особливості «злиття» та «поглинання» компаній у міжнародному бізнесі. *Бізнесінформ*. 2021. № 1. С. 34-39.
2. Кравчук В.О. Особливості процесу злиття та поглинання у міжнародному бізнесі. *Молодий вчений*. 2020. № 10(86). С. 37-42.
3. Середа О.О. Особливості злиття та поглинань корпоративних підприємств в сфері IT-технологій, медіа та комунікацій. *Механізм регулювання економіки*. 2023. №2(100). С. 57-61.
4. Лазнева І.О. Злиття та поглинання як метод досягнення стратегічних цілей страхових ТНК. *Економіка та суспільство*. 2018. №17. С. 30 – 36.
5. Страпчук С.І. Стратегія злиття та поглинання як альтернатива зростання фармацевтичних компаній у короткостроковому періоді. *Економіка і суспільство*. 2017. № 9. С. 673 – 677.
6. Швидка Т. Регулювання та контроль за злиттями та поглинаннями суб'єктів господарювання. *Підприємництво, господарство і право*. 2021. № 2. С. 63-68.
7. Подолян Ю.О., Лазнева І.О. Галузевий аналіз сучасних тенденцій світових процесів злиття та поглинання. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні відносини та світове господарство*. 2019. Вип. 26. Част. 2. С. 39 – 43.
8. Табахарнюк М.О. Класифікація угод зі злиття та поглинань компаній в сучасній економіці. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2017. Вип. 23. Част. 2. С. 110-114.
9. Kazak, O., & Obelets, T. (2019). Determinants of investment sphere development in the context of the modern economic paradigm. *Baltic Journal of Economic Studies*, 5(5), 54-60. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2019-5-5-54-60>
10. Іванов А. Аналіз тенденцій світового ринку злиття і поглинання. *Галицький економічний вісник*. 2020. № 1(62). С. 21 – 29.
11. IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/> (accessed: 22 April 2024).

Valeriia Loiko

D. Sc (Economics), Professor
Boris Grinchenko Kyiv Metropolitan University
Kyiv, Ukraine
ORCID ID: 0000-0003-3248-1585
e-mail: v.loiko@kubg.edu.ua

Volodymir Bondarchuk

student of the International Economics OPP
Boris Grinchenko Kyiv Metropolitan University
Kyiv, Ukraine
ORCID ID: 0009-0008-5656-6521
email: vibondarchuk.feu23m@kubg.edu.ua

ANALYSIS OF TENDENCIES OF MERGER AND ACQUISITION OPERATIONS OF COMPANIES IN INTERNATIONAL BUSINESS BY VOLUME OF DEAL VALUE

Abstract. The article is devoted to the study of the analysis of modern trends in mergers and acquisitions of companies in international business by the volume of deals. A growing trend in the number of mergers and acquisitions of companies in international business was revealed: from the period 1985–2023, the number of deals increased 13 times and reached 40,000 deals in 2023. There is a general trend towards an increase in the value of mergers and acquisitions of companies in international business, but the total value of all mergers and acquisitions varies from year to year. Identified extreme points: the minimum and maximum value of deals for the period 2003–2023. The minimum total value of mergers and acquisitions in international business for the period 2003–2023 is as follows: the first minimum in 2003—1411 billion US dollars, the second minimum in 2009—2187 billion US dollars, the third minimum in 2023—2495 billion US dollars. The maximum total value of mergers and acquisitions in international business for the period 2003–2023 is as follows: the first maximum in 2007—4920 billion US dollars, the second maximum in 2015—4779 billion US dollars, the third maximum in 2021—5236 billion US dollars. Analysis of the dynamics of the number of mergers and acquisitions of companies in international business worth up to 1 billion US dollars showed a general upward trend, however, starting from 2021, the number of such deals decreased. Based on the results of the analysis, the following trends were identified: an increase in the average value of mergers and acquisitions of companies in international business worth more than 1 billion USD each for the period 1985–2023 to 3.9 billion USD in 2023 and a decrease in the average value mergers and acquisitions of companies in international business worth up to 1 billion US dollars each for the period 1985–2023 to 24 million US dollars in 2023. A trend of growth in the value of each deal worth more than 1 billion US dollars was revealed, which amounted to in 2022 61.7% of the value of all mergers and acquisitions of companies on the international market.

Keywords: International Economics; merger and acquisition operations; international companies; changing trends; transaction value.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

1. Ptashchenko, O.V. (2021), "Peculiarities of "mergers" and "takeovers" of companies in international business", *Business information.*, vol. 1, pp. 34-39.
2. Kravchuk, V.O. (2020), "Peculiarities of the merger and acquisition process in international business", *Young scientist*, vol. 10(86), pp. 37-42.
3. Sereda, O.O. (2023), "Peculiarities of mergers and acquisitions of corporate enterprises in the field of IT technologies, media and communications", *Mekhanizm rehulivannia ekonomiky*, vol. 2(100), pp. 57-61.
4. Lazneva, I.O. (2018), "Mergers and acquisitions as a method of achieving the strategic goals of insurance TNCs", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 17, pp. 30-36.
5. Strapchuk, S.I. (2017), "Merger and acquisition strategy as an alternative for the growth of pharmaceutical companies in the short term", *Ekonomika ta suspil'stvo*, vol. 9, pp. 673 – 677.
6. Shvydka, T. (2021), "Regulation and control of mergers and acquisitions of business entities", *Pidpriemnytstvo, gospodarstvo i pravo*. vol. 2, pp. 63-68.
7. Podolyan, Yu.O. and Lazneva, I.O. (2019), "Industry analysis of current trends in global mergers and acquisitions", *Naukovyj visnyk Uzhhorods'koho natsional'noho universytetu. Seriya: Mizhnarodni vidnosyny ta svitove gospodarstvo*, Issue 26. Chast. 2, pp. 39-43.
8. Tabaharnyuk, M.O.(2017), "Classification of mergers and acquisitions of companies in the modern economy", *Naukovyj visnyk Khersons'koho derzhavnoho universytetu*, Issue 23. Chast. 2. P. 110-114.

9. Kazak, O., & Obelets, T. (2019), "Determinants of investment sphere development in the context of the modern economic paradigm", *Baltic Journal of Economic Studies*, 5(5), 54-60. <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2019-5-5-54-60>

10. Ivanov, A. (2020), "Analysis of trends in the world market of mergers and acquisitions", *Halyts'kyj ekonomichnyj visnyk*, vol. 1(62), pp. 21 - 29.

11. IMAA: Institute for Mergers, Acquisitions and Alliances. Available at: <https://imaa-institute.org/mergers-and-acquisitions-statistics/> (accessed: 22 April 2024).

Стаття надійшла до редакції 23.04.24

Рецензовано 07.05.24

Опубліковано 21.05.2024 р.

This work is licensed under Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International License.